

Programma voor de maanden april en mei

Kijk altijd voordat u wilt deelnemen aan een activiteit op onze website www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree voor de meest actuele informatie!!

- Zo. 7 april Excursie plantenwerkgroep naar het Beesels Broek. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat, Napoleonsbaan Zuid 1 in Baarlo.
- Zo. 14 april Opruimactie i.s.m. Venlo Schoon bij de Romeinenweerd in Hout-Blerick. Voor meer informatie: <https://venloschoon.com/nl/agenda>
- Za. 20 april Vogelexcursie in de Groote Peel. We vertrekken om 8.30 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. Neem uw verrekijker mee!
- Zo. 5 mei Excursie plantenwerkgroep naar het Berckterveld en de Romeinenweerd. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo.
- Ma. 20 mei Dagtocht in de Voerstreek. We vertrekken om 8.30 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo. Van te voren opgeven bij: elsvanknippenberg@live.nl

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website: www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree
e-mail adres: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree
IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com

www.instagram.com/ivnbaarlomaasbree

Rabobank
Venlo e.o.

Voor € 20,- per jaar bent u lid. U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Kort verslag Algemene Ledenvergadering IVN Baarlo-Maasbree

Op woensdag 27 maart vond de Algemene Ledenvergadering van IVN Baarlo-Maasbree plaats die in het teken stond van ons 40-jarig jubileum. Na een woord van welkom aan de 20 aanwezige leden, werden de notulen van de ledenvergadering van 11 oktober 2023 goedgekeurd. Op 22 maart 2024 was het precies 40 jaar geleden dat IVN Baarlo-Maasbree werd opgericht en tijdens deze ledenvergadering werd hierbij uitgebreid stil gestaan. Enkele bestuursleden van het eerste uur werden in de bloemetjes gezet en bedankt voor hun inzet. Ook een zestal leden die vanaf het prille begin lid zijn, werden gehuldigd met een IVN-speld en een bloemetje. Daarna werd een verkorte versie van het jaarverslag voorgelezen en werd vervolgens het financieel verslag over 2023 met de conclusie van de kascommissie goedgekeurd en werd er decharge verleend aan het bestuur voor het gevoerde beleid en aan de penningmeester over de cijfers van het jaar 2023.

Van bijna al onze activiteiten komen de verslagen in het krantje, ook belangrijke informatie en interessante natuurweetjes zijn er te vinden. We bevelen het ledenblad van harte aan want het is elke keer de moeite van het lezen waard. Het loont eveneens de moeite om eens op onze Facebookpagina en op Instagram te kijken, daar staan de mooiste foto's van onze excursies.

Kijk ook af en toe op onze website, de IVN-website wordt gefaciliteerd door het landelijk IVN en via de afdracht betalen we elk jaar mee aan de instandhouding ervan. Op de website staat altijd de meest actuele informatie over onze excursies en daar kunnen leden en belangstellenden checken of een geplande excursie doorgaat. Ook dit jaar hebben we een gevarieerd programma waarbij onze leden centraal staan en het bestuur nodigt iedereen graag uit om aan te sluiten bij onze excursies en verdere activiteiten. De contributie voor leden van IVN Baarlo-Maasbree blijft in 2025 nog op hetzelfde bedrag staan, namelijk € 20,00 voor het lidmaatschap en € 15,00 voor donateurs.

Een woord van dank van het bestuur: Veel actieve leden zetten zich belangeloos in en vooral de sfeer tijdens onze activiteiten spreekt iedereen, ook de mensen die (nog) geen lid zijn enorm aan. Dat is een grote verdienste waarop we met z'n allen trots mogen zijn. We mogen ook trots zijn op het feit dat onze leden enorm veel kennis op uiteenlopende gebieden bezitten en dat men die kennis ook nog eens met veel liefde en plezier met iedereen willen delen!!

Na afloop van het officiële gedeelte van de avond gaf Willy de Koning een zeer boeiende lezing over: 'De bever'.

De uitgebreide notulen van de Algemene Ledenvergadering kunt u binnenkort vinden op onze website: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree onder het kopje: OVER ONS / ANBI.

Foto: de jubilarissen in beeld.

Wetenswaardigheden over de bever

Foto: Willy de Koning

Na afloop van de Algemene Ledenvergadering heeft beverdeskundige Willy de Koning een lezing gegeven over de bever.

De bever heeft zich, sinds de herintroductie, over grote delen van nat Nederland verspreid. Bevers leefden decennia lang in Nederland en floreerden in de Nederlandse natuur. Zij kwamen voor in verschillende overgangsgebieden tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. Echter, door jacht op hun pelzen waren er in het begin van de twintigste eeuw nog maar 1200 bevers in heel Eurazië. In 1826 werd in ons land de laatste bever geschoten. In 1988 is het dier opnieuw uitgezet in de Biesbosch en de Gelderse Poort. Momenteel gaat het erg goed met de bever en is het een vrij algemene soort.

De Europese bever (*Castor fiber*) is het grootste knaagdier in Europa, met een kop-romp lengte van 70 tot 100 centimeter. Het dier leeft gemiddeld 8 tot 12 jaar, met een maximum van maar liefst 35 jaar. De soort past zich opvallend goed aan zijn omgeving aan. Zijn prominente voortanden zijn bedekt met stevig oranje glazuur waarmee ze vrijwel alle houtachtige gewassen kunnen doorknagen.

De bever heeft forse impact op het landschap, zoals door het bouwen van dammen.

Bevers voeden zich hoofdzakelijk met boomschors, bladeren van bomen zoals berken, populieren en wilgen, bessen, gras, riet, plantenwortels en zacht hout. Dankzij de dichte haren dringt er geen water door tot hun huid. Hun zwemvliezen aan de achterpoten en een plat geschubde staart zorgen ervoor dat ze uitstekend kunnen zwemmen.

Bevers zijn de architecten van hun eigen leefomgeving en hebben een grote invloed op het landschap door het bouwen van dammen en het omknagen van bomen en struiken. Overdag slapen ze in hun eigen gebouwde burcht. Een burcht bestaat uit een hol onder de waterlijn, met een gang die boven het grondwaterpeil uitkomt. Als de oever relatief laag en zanderig is, stort het dak van de kamer in en wordt het gat met takken en modder afgedekt. Dit wordt een burcht genoemd. Indien de burcht zich in een stromende watergang bevindt, bouwen bevers vaak een dam om een grotere waterdiepte te creëren.

Er zijn verschillende aanwijzingen die de aanwezigheid van bevers en hun activiteit onthullen. Een beverburcht, opgetrokken uit geknaagde takken en modder, is een treffend teken. In de winter knagen ze voornamelijk aan bomen, waarbij ze tot op een halve meter hoogte een puntige inkeping maken. Afgeknaagde takken tonen schuine snijvlakken en stammen dragen duidelijke tandafdrukken. Daarnaast zijn loopsporen ook typerend voor bevers, met modderbanen of glijbanen van 20 tot 30 centimeter breed op oevers, waar ze het water in- en uitgaan. De voorvoet laat ook een duidelijke afdruk zien.

Ben je enthousiast geworden en wil je bevers(poren) zien? Ga dan met zonsop- of ondergang op zoek!

Dagtocht voor leden van IVN Baarlo-Maasbree

Op 2^e Pinksterdag, maandag 20 mei gaan we wandelen!

We vertrekken om 8.30 uur in Baarlo en rijden naar Noorbeek.

De wandelroute voert vanuit Noorbeek naar de Belgische Voerstreek, we komen in St. Martensvoeren, St. Pietersvoeren, Veurs, De Planck en via Ulvend gaan we terug naar Noorbeek.

Tijdens de wandeling maken we kennis met drie beekdalen: het dal van de Noor, de Voer en de Veurs.

De wandeling kan als pittig aangemerkt worden, aangezien er enkele steile klimmetjes in voorkomen. Qua landschap en cultuurhistorie is deze wandeling uniek.

De route is ongeveer 12 kilometer lang, we nemen een lunchpauze onderweg en na afloop gaan we uitrusten en wat lekkers eten in Noorbeek. Neem dus een lunchpakket mee voor onderweg!

Van tevoren opgeven bij: elsvanknippenberg@live.nl

Op zoek naar mosjes in het kasteelpark

Op zondag 17 maart staan 15 enthousiaste natuurliefhebbers te trappelen om met Jan en Riek op zoek te gaan naar mosjes in 't Kempke in Baarlo.

Het zonnetje schijnt en de temperatuur is zeer aangenaam, kortom een heerlijke ochtend om buiten nuttig bezig te zijn.

Tussen de stenen van het pad naar de watermolen staan verschillende Thalleuze levermossen, Riek laat ons enkele soorten zien waaronder: Halvemaantjesmos, Klein landvorkje en Paraplutjesmos.

Dan krijgen we allemaal enkele zoekkaarten met determinatiekenmerken en foto's van verschillende mosjes die hier te vinden zijn en gaan we op pad.

Het blijkt nog niet zo gemakkelijk te zijn om de mosjes ook daadwerkelijk te vinden, maar op de muur bij de watermolen zien we Gewoon smaragdsteeltje en Muurdubbeltandmos.

Op de bomen langs de gracht zien we: Bleek boomvorkje, Gesnaveld klauwtjesmos, Gewoon knikkersterretje en Gewone haarmuts.

We zijn op het grote grasveld op zoek naar Gewoon Haakmos, maar uiteindelijk vinden we dit in het park zelf op een vochtige plek. Er staat ook Groot rimpelmos met de mooie sporenkapsels die lijken op knakworstjes.

Verder zien we Haarmos, Fijn laddermos, Veenknikmos en Gewoon krulmos. Op het stenen bruggetje vinden we Gedraaid knikmos met hele mooie groene sporenkapsels, Gewoon muursterretje en Gewoon muisjesmos, dit mos vormt kleine blauwgroene kussentjes met een grijze glans.

Rond half twaalf sluiten we deze mooie ochtend af; we weer hebben weer veel geleerd!

*Gedraaid knikmos,
foto: Suzanne*

Een avond vol met mossen

Op woensdag 28 februari waren de *bryologen* (wetenschappelijke benaming voor mossendeskundigen) Jan en Riek Kersten opnieuw bij ons te gast, deze keer voor de mossenworkshop in 'Aan t Paedje' in Baarlo.

De avond begon met een presentatie door Jan waarbij hij allereerst de plaats van de mossen in het plantenrijk verduidelijkte en vervolgens de drie hoofdgroepen kort toelichtte.

Binnen het plantenrijk behoren mossen tot de hoofdafdeling 'Sporenplanten'. Deze planten vormen geen bloemen en zaden, maar sporen. De sporenplanten zijn verdeeld in een aantal afdelingen, waaronder de afdeling 'Mosplanten'. Dit zijn planten zonder echte wortels, maar meestal wel met op wortels lijkende draadvormige hechtorganen, wortelharen of rhizoiden genaamd. Mosplanten vormen meestal wel stengels en blaadjes, maar ze hebben geen vaatbundels. Voedingsstoffen en water worden vanuit de lucht door de cellen van stengels, takken en blaadjes opgenomen.

Mossen hebben bladgroen en ze vormen sporen maar hebben dus geen vaatstelsel. Door deze combinatie van kenmerken nemen de mossen een bijzondere plek in binnen het plantenrijk. Omdat ze stengels en bladeren hebben, worden ze tot de hogere planten gerekend en verschillen daarmee fundamenteel met de eenvoudiger gebouwde lagere planten, zoals korstmossen en schimmels.

Mossen kunnen worden onderverdeeld in bladmossen, levermossen en hauwmosses.

Bladmossen bestaan uit een al dan niet vertakte stengel die rondom bezet is met bladeren. Deze groep heeft drie ondergroepen:

Topkapselmossen hebben rechtopstaande en nauwelijks vertakte stengels en de sporenkapsels ontspringen aan de stengeltop en zijn daarmee goed herkenbaar

Slaapmossen zijn sterk vertakt en liggen plat op hun ondergrond alhoewel er enkele uitzonderingen zijn. De sporenkapsels ontspringen ongeveer halverwege de stengel

Veenmossen groeien dicht tegen elkaar aan in een waterig milieu. De takjes staan in bundels en een deel hangt langs de stengel naar beneden, de rest staat haaks. Sporenkapsels ontspringen aan de stengeltop, vaak met meerdere bij elkaar. Levermossen zijn te verdelen in twee ondergroepen:

Bebladerde levermossen hebben een stengel en bladeren. Deze bladeren zijn één cellaag dik en zitten in twee rijen aan de stengel. Bij de blaadjes ontbreekt een nerf en dat is een belangrijk verschil met de bladmosses

Thalleuse levermossen hebben dikke lobben.

Hauwmossen zijn een kleine groep thalleuse mossen die zich onderscheiden door de vorm van hun kapsels die meer op hauwen van kruisbloemigen lijken. Deze komen zeer sporadisch voor in Nederland.

Na de uitleg met de prachtige foto's genomen door het oculair van de microscoop, waren we een beetje onder de indruk van de materie. Toen we aan de slag gingen, bleek al snel dat het allemaal wel mee viel. Ieder tweetal had een stereomicroscoop ter beschikking en Jan en Riek kwamen langs om uitleg of hulp te bieden. Er waren in totaal acht tafels bezet met 16 belangstellenden, een mooie opkomst dus!

De mossen die we hebben gedetermineerd zijn onder andere: Haakveenmos, Gewoon muursterretje, Rond boogsterrenmos, Ruig haarmos, Paraplutjesmos, Gewoon sterrenmos, Veenmos, Groot rimpelmos, Helmroestmos, Fijn laddermos, Bleek boomvorkje, Gewoon dikkopmos, Buidelmos, Groot laddermos, Gewoon plakkaatmos, Gewoon watervorkje, Gedrongen Kantmos, Haarmos.

Het was een zeer leerzame avond en vooral hebben we weer gezien hoe bijzonder zelfs de kleine mosplantjes in de natuur zijn.

Jan en Riek heel hartelijk dank voor de fijne manier waarop jullie ons hebben meegenomen in de wondere wereld van de mosjes.

Foto: Rond boogsterrenmos, een voorbeeld van een topkapselmos; de blaadjes zijn bijna rond met aan de top een spitsje.

De ooievaars zijn terug in het Dubbroek!

De meeste ooievaars zijn trekvogels en overwinteren in Afrika. Tussen eind februari en midden maart keren ze terug naar Europa om te broeden. Ze nestelen zich hoog en droog, op boomtoppen, schoorstenen, hoogspanningsdraden of ooievaarswielen. Vanuit hun torenhoge nest kijken ze graag uit op uitgestrekte graslanden, moerassen en reliëfrijke weilanden of hooilanden waar veel voedsel te vinden is.

Ooievaars zijn meestal trouw aan elkaar. Het mannetje en vrouwtje zoeken elkaar op in hetzelfde nest na de wintertrek om te broeden. Mannetjes keren als eerste terug uit wintergebied om twee weken later hun vrouwtjes te verwelkomen met luid snavelgeklepper. Laat mevrouw ooievaar te lang op zich wachten? Dan kan het gebeuren dat meneer ooievaar een ander vrouwtje toelaat. Al zal het andere vrouwtje dat niet zomaar laten gebeuren, en bij aankomst haar plek in het nest terug opeisen.

Een ooievaarsnest telt gemiddeld 3 tot 5 eieren. Papa en mama wisselen elkaar af tijdens het broeden. In ongeveer 33 dagen worden de eieren uitgebroed. De jongen komen met tussenpozen van 1 tot 2 dagen uit het ei. Dit zorgt soms voor een opvallend grootteverschil tussen het jongste en oudste kuiken. De jongen hebben grijze donsveren, een zwarte navel en poten. De ouders blijven de eerste 3 weken in het nest om hen te beschermen tegen roofvogels en slecht weer.

Wist je dat de ooievaar:

- op thermiek zweeft? Hij gebruikt de warme, opwaartse luchtstromingen om te blijven vliegen zonder ook maar één vleugelslag. Zo bespaart de ooievaar veel energie.
- zijn partner begroet door te kleppen met zijn snavel? Door zijn kop naar voor en weer richting zijn rug te bewegen slaat hij beide snavelhelften tegen elkaar met een hels lawaai.
- zijn jongen voedt door voedsel uit te braken op de grond van het nest, zodat de kleintjes het kunnen oppikken?
- ook water vervoert en uitspuwt voor zijn jongen? Als de kleine ooievaars dorst hebben, pikken ze op de kop van de ouder.

- in tijden van voedselschaarste zijn zwakste jong dooft om de overblijvende, sterkere jongen een betere kans op overleven te bieden?
- op één poot staat om zijn lichaamstemperatuur te regelen? Een ooievaar verliest veel warmte via zijn lange poten. Door ze afwisselend in zijn veren weg te steken, houdt hij zijn tenen warm.

Hopelijk wordt het dit jaar een succesvol broedsel in het Dubbroek, we houden het in de gaten!!

Foto: Suzanne

Eerste kikkerdril

De bruine kikker is samen met de heikikker de eerste kikkersoort die ontwaakt uit de winterslaap. De bruine kikker trekt al gedeeltelijk in het najaar naar het voortplantingswater. Ze overwinteren dan in of nabij het water. De paartijd kan onder gunstige weersomstandigheden al eind februari beginnen. Gebruikelijker is echter maart, met de grootste hoeveelheden kikkerdril in de tweede helft van de maand maart.

Deze klomp kikkerdril zagen we op 8 maart in een poel langs de oever van het Reindersmeer.

Foto: Suzanne

Wat een plaatje!

Deze wintergast was aan het einde van de winter te bewonderen in Helden. Pestvogels broeden in de bosrijke gebieden van Scandinavië en Noord-Rusland. Als er daar in de winter te weinig bessen zijn, komt de pestvogel naar Nederland. In het verre verleden werd de vogel met opvallende kuif gezien als bringer van onheil, vandaar ook zijn naam. Tegenwoordig ben je een geluksvogel als je er een ziet, zeker hier in de buurt!

Foto: Suzanne

Presentatie 'Raaf, bijzonder en mysterieus'

Sinds enkele jaren laat de raaf zich zien bij de Schadjkse Bossen. In deze presentatie, die verzorgd wordt door de Ravenwerkgroep Nederland, zal een groot aantal onderwerpen aan de orde komen; van cultuurhistorie tot het ringen van jonge raven.

Datum vrijdag 12 april 2024
Aanvang 19.30 uur
Duur ca. 1,5 uur
Aanmelden 077-3903175/06-13784630 of info@aandedrift.nl
(bepékt aantal zitplaatsen)
Kosten € 7,50 per persoon (incl. koffie/thee)

foto Jan Huttinga

Aan de Drift

Aan de Drift
Lorbaan 9A
5966 PG America
tel 077-3903175

 www.aandedrift.nl
 /AandeDrift
06-13784630

De faunawerkgroep in actie!

Dit voorjaar hebben enkele leden van de faunawerkgroep geholpen bij het ophangen van diverse nestkasten voor zangvogels, een vleermuizenkast en enkele insectenhôtels aan de Houthei in Maasbree.

Het broedseizoen kan van start gaan!

Voorjaarskluifzwammen en Zwartwitte bokaalkluifzwammen te zien in het Raayerbos!

Op 20 maart 2024 is de lente officieel van start gegaan. We genieten volop van de ontluikende natuur; het jonge groen en de mooie bloesem, maar er is meer. De herfst is natuurlijk het paddenstoelenseizoen bij uitstek, maar de lente is pas echt begonnen als de eerste voorjaarspaddenstoelen te zien zijn.

De meeste voorjaarspaddenstoelen zijn opruimers van dood organisch materiaal. In het voorjaar gaat immers alle energie van de bomen naar het vormen van bladeren en vruchten en krijgen bijhorende zwamvlokken wellicht minder suikers van de boom dan in de herfst.

Langs het schelpenpad in het Raayerbos zijn een tiental Voorjaarskluifzwammen te vinden.

Smakelijk ziet de Voorjaarskluifzwam, die behoort tot de zakjeszwammen er niet uit, met zijn hersenachtige hoed. Pas vanaf 1960 wordt deze paddenstoel tot de giftige soorten gerekend. Het gif 'gyromitrine' is de boosdoener. Dit gif wordt gedeeltelijk onschadelijk gemaakt door de paddenstoel te koken of drogen. Maar het eten van de Voorjaarskluifzwam gaat met grote risico's gepaard. Veel oudere paddenstoelenboekjes geven aan dat deze soort eetbaar is na het koken en het afgieten van het kookwater. Giftig, maar eetbaar na koken, is een veelvuldig opgevoerde tekst. Vaak gevolgd door: consumptie wordt ontraden.

In Duitsland was de Voorjaarskluifzwam vroeger een veelvuldig op markten verhandelde paddenstoel. Ook nu nog is de paddenstoel in enkele landen zoals Finland op de markt te koop. Van de Voorjaarskluifzwam is bekend geworden dat sommige mensen de paddenstoel jarenlang probleemloos gegeten hebben, waarna op enig moment toch plotseling vergiftiging met dodelijke afloop optrad.

Een andere paddenstoel die ik heb gezien langs het schelpenpad is de Zwartwitte bokaalkluifzwam. Deze paddenstoel is te vinden in naald- en gemengd bos onder den of spar op kalkrijk zand of leem en gaat een symbiose aan met dennen. Opvallend vaak langs schelpenpaden. Hij is te vinden van april tot juni en komt in Nederland matig algemeen voor. Hij staat op de rode lijst in de categorie 'kwetsbaar'. Ook deze paddenstoel bevat het gif 'gyromitrine', dus fijn laten staan!! Met dank aan Chris Billekens voor de tip!

Els

